

شرا فق

زندگی در روایت ترجمه‌ی شهرزاد لولاجی

— مطالعات —

زندگی در روایت

— نشرافق —

TM Paper from well managed forest

and controlled sources

کاغذ این کتاب از جنگل‌ها و منابع
کاملاً مدیریت شده تهیه شده است.

— پل آستر —
در گفت و گو با آی. بی. زیگومفلت

— ترجمه شهرزاد لولاچی —

زنده‌گی در روایت

● ofoqbooks.com

◀ ofoqpublication

◎ ofoqpublication

آستر، پل، ۱۹۴۷ - م. Auster, Paul / آی. بی. زیگومفلت، I. B. Siegumfeldt	مرشناسیه
زندگی در روایت / پل آستر در گفت و گو با آی. بی. زیگومفلت؛ ترجمه‌ی شهرزاد لولاجی	عنوان و نام پدیدآور
تهران: افق، ۱۴۰۰.	مشخصات نشر
۳۳۶ ص.	مشخصات ظاهری
مطالعات: ۴.	فروش
۹۷۸-۶۰۰-۳۵۳-۹۶۹-۳	شابک
فیبا	وضعیت فهرست نویسی
عنوان اصلی: A Life in Words: Interviews with American Authors, American -- 20th century -- Interviews	پادداشت
نویسنده‌ان: آمریکایی -- قرن ۲۰ م. -- مصاحبه‌ها	موضوع
لولاجی، شهرزاد، ۱۳۵۲ - مترجم.	موضوع
PS3552	شناسه‌ی افزوده
۸۱۳/۵۴	ردیبندی کنگره
۷۸۹۴۸۲۱	ردیبندی دیوبیس
	শماره‌ی کتاب‌شناسی ملی

Copyright © 2017 by Paul Auster
The publisher further agrees to print the following translation rights
arranged with the Carol Mann Agency.

زندگی در روایت

پل آستر در گفت و گو با آی. بی. زیگومفلت

مطالعات / ۴

نویسنده: آی. بی. زیگومفلت

متراجم: شهرزاد لولاجی

ویراستار: ثمین نبی پور

طراح یونیفرم جلد: مجید کاشانی

صفحه‌آرایی و نسخه‌برداری: آتلیه‌ی نشر افق

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۵۳-۹۶۹-۳

چاپ اول: ۱۴۰۱، ۵۰۰ نسخه

لیتوگرافی: سیب ۰ چاپ و صحافی: الفبا

کلیه‌ی حقوق چاپ و نشر این اثر برای مؤسسه‌ی نشر افق محفوظ است.
هرگونه استفاده از کتاب‌آرایی و عناصر آرایشی و نیز تکثیر و تولید
دوباره‌ی آن به هر شکل و شیوه از جمله چاپی، کپی، صوتی، تصویری
و الکترونیکی بدون اجازه‌ی مکتوّب ناشر پیگرد قانونی دارد.

تهران، ص.پ. ۱۱۳۵ - ۱۳۱۴۵
تلفن ۰۶۴۱۳۳۶۷

ofoqbooks.com
info@ofoqbooks.com
ofoqpublication
ofoqpublication

۱۶۰۰۰ تومان

مؤسسه نشرافق طبق قانون بین‌المللی «حق انحصاری نشر اثر» (Copyright) و از طریق عقد قرارداد با نویسنده اثر (Paul Auster) امتیاز انتشار ترجمه‌ی فارسی کتاب (A Life in Words) را خریداری کرد.

این کتاب با آگاهی و رضایت نویسنده (Paul Auster) در ایران منتشر شده و حق انتشار آن به زبان فارسی در سراسر جهان متعلق به نشرافق است.

مقدمه / ۹

پیشگفتار / ۱۷

بخش اول: خاطره‌ها

اختراع انزوا (۱۹۸۲) / ۲۳

۱. تصویر مردی ناپیدا: پیوستار یک انسان / ۲۶

۲. کتاب خاطرات: زبان و بدن / ۴۱

بخود و نمیر / ۵۶

وقایع‌نگاری شکست‌های آغازین (۱۹۹۷) / ۵۶

دفترچه‌ی سرخ (۲۰۰۲) / ۶۵

حاطرات زمستان (۲۰۱۲) / ۷۳

کپسول زمان (۲۰۱۳) / ۸۵

بخش دوم: رمان‌ها

سه‌گانه‌ی نیویورک (۱۹۸۵-۶) / ۱۰۵

۱. شهر مشیشه‌ی: نام و نامیده / ۱۱۳

۲. ارواح: حکایت بازنمایی / ۱۲۵

۳. اتفاق دریسته: متن خودتخریبگر / ۱۲۹

کشور آخرین‌ها (۱۹۸۷) / ۱۳۵

- مون پالاس (۱۹۸۹)/۱۴۹
- موسیقی شانس (۱۹۹۰)/۱۶۷
- هیولا (۱۹۹۲)/۱۸۵
- آقای سرگیجه (۱۹۹۴)/۲۰۴
- تیمبوکتو (۱۹۹۹)/۲۱۷
- کتاب اوهام (۲۰۰۲)/۲۲۹
- شب پیشگویی (۲۰۰۳)/۲۴۰
- دیوانگی در بروکلین (۲۰۰۵)/۲۵۳
- سفر در آفاق تحریر (۲۰۰۶)/۲۶۵
- مردی در تاریکی (۲۰۰۸)/۲۸۰
- ناییدا (۲۰۰۹)/۲۹۳
- سانسیت پارک (۲۰۱۰)/۳۱۰
- فهرست آثار پل آستر / ۳۲۸
- نمایه / ۳۳۴

مقدمه

«هیچ کس نمی‌تواند بگوید منشأ یک کتاب چیست، حتی کسی که آن را نوشته است.» این سطر بیست و پنج سال پیش از انتشار این کتاب و در هفتمین داستان بلند پل آستر، هیولا، آمده است. آستر هنوز هم بر مدعای خود اصرار می‌ورزد، اما مانند همیشه بیش از یک حقیقت درمورد او وجود دارد. در گفت‌وگوهای این کتاب، شروع، تولد و زندگی کتاب‌های آستر را بررسی می‌کنیم - کتاب‌هایی که میلیون‌ها خواننده در سراسر جهان با بیش از چهل زبان را به چالش کشیده و مجدوب کرده‌اند. آستر از پرخواننده‌ترین نویسنده‌گان معاصر است. او ابتدا در دهه‌ی هفتاد میلادی به عنوان شاعر پا به عرصه‌ی ادبی نهاد. برای تأمین مالی مقاله نوشت و ترجمه کرد، ولی از سال ۱۹۷۹ تمرکز بر نشر داستانی را آغاز کرد و با انتشار اختراع انزوا و پس از آن در نیمه‌ی دهه‌ی هشتاد با رمان‌های بی‌نظیر سه‌گانه‌ی نیویورک، این استاد داستان و مبدع شیوه‌ی ظرفیف روایت، بی‌گمان جایگاهی خاص در عرصه‌ی ادبی یافت. سپس در دهه‌ی نود، علاقه‌ی دیرینه‌اش به سینما را دنبال کرد و به همراهی وین وانگ^۱ دو فیلم‌نامه‌ی دود و خشمگین را نوشت و کارگردانی کرد، بعد لولو روی پل را نوشت و کارگردانی کرد و در ۲۰۰۷ با زندگی درونی مارتین فراست به فعالیتش ادامه داد.

مجموعه‌ی آثار داستانی او تا به امروز شامل هفده رمان و پنج سرگذشت‌نامه است. همه‌ی این آثار به‌گونه‌ای ردی از دیگر فعالیت‌های هنری او را به همراه دارند. شعرهای آستر را «تیز مانند شیشه‌ی شکسته که بر جان خواننده فرومی‌رود.^۱» توصیف کرده‌اند. این تمایل به شفافیت و شکنندگی زیربنای تقریباً تمام آثار اوست که اغلب لحن خاصی به وجود آورده و الهام‌بخش شماری از بن‌مایه‌هایی تکراری شده که در این گفت‌وگوها به آن‌ها می‌پردازیم. هنر سینما نقشی مهم در طرح داستان‌های آستر دارد، به خصوص در کتاب اوهام و مردی در تاریکی، گویی موضوع‌ها و شخصیت‌ها از زاویه‌دیدهای متفاوت دوربین در لابه‌لای سطور نوشتار او ظاهر می‌شوند. ترجمه نیز گاهی بخشی از بافت رمان‌های اوست، مثلاً در ناپیدا. همچنین، همیشه در داستان‌های آستر صدای منتقد شنیده می‌شود که درباره‌ی روند و سازوکار نوشتن نظر می‌دهد.

بیش از چهل کتاب تخصصی درمورد آثار آستر نوشته شده است. تعداد کمی از آن‌ها بررسی‌های خوبی‌اند، اما باقی تنها تلاشی برای خلاصه کردن و جدادن آثار چندوجهی او در قالب‌هایی از پیش تعیین شده بوده‌اند. به‌حال، همان‌طور که گفت‌وگوهایمان نشان می‌دهند، هر یک از کتاب‌های آستر - برای او و خواننده‌گانش - سفری است در مسیری نامعلوم. آستر در گفت‌وگوهایمان درباره‌ی سانستپارک می‌گوید: «آهنگ هر کتاب با آهنگ کتاب‌های دیگر فرق می‌کند» و نگرانی اصلی او - تلاش بی‌وقفه‌ی او - همیشه یافتن روشی درست برای روایت یک داستان مشخص است. او اغلب در آستانه‌ی شکست است - یا دست‌کم خودش چنین احساس می‌کند - و در مواجهه با تردیدهایش به‌کلی فروتن می‌شود. در گفت‌وگوهایمان درباره‌ی اختیاع ازدواجی می‌گوید: «واقعاً دست و پا می‌زنم. خودم هم نمی‌دانم.»

1. Norman Finkelstein, "In the Realm of the Naked Eye: The Poetry of Paul Auster," in *Beyond the Red Notebook: Essays on Paul Auster*, ed. Dennis Barone (Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 1995), 45.

این همان چیزی است که منتقدان و مرونویسان آثار آستر اغلب درکش نمی‌کنند.

اولین بار پل آستر را وقتی دیدم که لطف کرد و دعوت مرا برای بازدید از برنامه‌ی دکتری دانشگاه کپنهاگ، ترامنز، در ماه مهی ۲۰۱۱ پذیرفت. همان روز در مراسم رسمی اعطای مدرک دکتری افتخاری دانشگاه به آستر، با او مصاحبه کردم. موقع استراحت میان برنامه، درباره‌ی نیاز به بررسی و فهم عمیق آثارش گفتم که به کیفیت نویسنده‌ی وفاداری به کلمه‌های روی کاغذ حساس باشد. به این ترتیب زیرینای گفت و گوهای بعدی آماده شد و چند ماه بعد پیشنهاد کردم که باهم این پروژه را شروع کنیم. او موافقت کرد و گفت: «شاید وقتی حرف زدن رسیده». و این طور بود که سفری فوق العاده و سه‌ساله را برای بررسی بیست و یک اثر داستانی آستر شروع کردیم؛ کتاب‌ها یک‌به‌یک و از جنبه‌هایی متنوع مطالعه شدند.

وبدين ترتیب، آستر برای نخستین بار در گفت و گویی مفصل درباره‌ی آثار خود حاضر می‌شود. اینجا او پس زمینه‌ی آثارش را، که پیش‌تر مردم از آن بی‌خبر بودند، در کنار واقعیت‌هایی از چگونگی شکل‌گیری داستان‌ها و بن‌مايه‌های اصلی موجود در تمام آثارش بیان می‌کند. ما به مقایسه و هم‌سنじ جنبش‌ها و کنش‌ها در سی سال نویسنده‌ی او می‌پردازیم و در این میان به بینش‌هایی غافل‌گیرکننده دست می‌یابیم، بدین امید که مسیرهایی نوین را برای درک آثار آستر هموار سازیم.

آستر در ابتدا در پروژه‌مان تردید داشت. او مایل نبود به بحث‌هایی اندیشمندانه و عقلانی درباره‌ی نوشته‌هایی پردازد که «نه از روی تعمق، که ناخودآگاه خلق شده‌اند» (گفت و گوهایی درباره‌ی مون پالاس). از طرف دیگر، دوست نداشت اطلاعات را تکرار کند و گاهی خاطرنشان می‌کرد: «قبل‌اً این موضوع را گفته‌ام. یادم نیست کجا.» برای من مهم این

بود که سوال‌هایم را درباره‌ی نوزده کتاب و دو پیش‌نویس آتی چگونه بپرسم؟ این کار آسان نمی‌شود، به خصوص اگر بنا باشد با همراهی نویسنده‌شان، یعنی پل آستر، انجام گیرد. معروف است او اعتمادی به مرور نویسان ندارد و از منتقدان احتراز می‌کند. از آن گذشته، نویسنده‌ای است که در ابتدای صحبت‌مان درمورد این پروژه بی‌علاقه اشاره کرد: «نویسنده که نمی‌تواند کار خودش را اکاوی کند!» آیا همراه کردن دیدگاه درونی نویسنده با چشم‌انداز بیرونی خواننده در قالبی معنadar اساساً شدنی است؟

همکاری نویسنده و منتقد در نوع خود موضوع جالبی است. از دیدگاه آستر، او خالقِ همه‌چیزدان و اربابِ معانی آثارش نیست. پرسش بیش از قطعیت برایش جالب است و هیچ حقیقتی خالی از ابهام برای ارائه ندارد: خلاصه اینکه او خالصانه به تبادل آزادانه‌ی گفت‌وگوهایمان علاقه داشت - و من، در نقشِ هم‌سخن او، واقعاً از این امتیاز خوشحال بودم. این کتاب به دو بخش تقسیم شده است.

بخش اول:

همچنان که آستر در پیش‌گفتار توضیح می‌دهد، برای او مهم است که بین داستان و روایت تجربه‌های شخصی اش تمایزی روشن قائل شویم. بخش اول، شامل گفت‌وگوها درمورد متون برگرفته از زندگی اوست. گفت‌وگوهای ما درمورد این پنج کتاب بسیار متفاوت اطلاعاتی ارزنده درمورد زندگی شخصی پل آستر در بر دارد، اما بی‌تردید با این اطلاعات نه می‌شود پل آستر نویسنده را رمزگشایی کرد و نه آثار او را. به نظر من، این اطلاعات لایه‌ی ذهنی و توصیفی دیگری به مجموعه‌آثار او می‌افزاید و با

۱. این گفت‌وگوها از نوامبر ۲۰۱۱ تا نوامبر ۲۰۱۳ صورت گرفت. در آن زمان پیش‌نویس خاطرات زمستان و کیسوند زمان بررسی شدند.

خاطره‌ای ترکیب می‌شود که در آنچه آستر «روایت پیوسته‌ی ناشکسته‌ای در درونِ ما از کسی که هستیم» می‌خواند نقشی اساسی دارد (گفت و گو درباره‌ی اختیاع انزوا). نویسنده اینجا بیشتر مانند یکی از شخصیت‌های داستان است و شاید «واقعی‌تر» نیست، احتمالاً خارق العاده تر هم نباشد و تسلطش به متن بیش از راوی داستان‌هایش نیست. و چنین است که گرچه پنج کتاب بررسی شده در بخش اول سرگذشت موثر تر و مهم تر از روایت‌های داستانی نیستند، اما در واقع، می‌توانیم بگوییم که ناگزیر روایث همانند متنی که اختیاع شده مجعلوں و کاذب است.

با چیدن سرگذشت‌ها به ترتیب زمان، توانستیم تغییرها و رشد روایت شخصی آستر را در بیش از سه دهه بررسی کنیم. اختیاع انزوا اولین روایت طولانی آستر در گذار او از شعر به نظر است. در [بخش] تصویر مردی ناپیدا پدر او، ساموئل آستر، توصیف شده و به موازات آن در دفتر خاطرات با ترکیبی غریب از صدای شاعران و دیگر هنرمندانی مواجه می‌شویم که تأثیری سازنده بر شخصیت زندگینامه‌ای «آ» داشته‌اند. اختیاع انزوا در عرصه‌ی ادبیات جایگاهی تازه یافت و به مثابه‌ی خزانه‌ی ایده‌هایی درباره‌ی زبان، خاطره، بازنمایی و تکوینِ مدام خویشتن در مجموعه‌ی آثار داستانی آستر کاربرد یافت. عنصر زندگینامه‌نویسی در دفترچه‌ی سرخ (۱۹۹۵)، بیشتر به طبیعت نوشته‌های نویسنده مربوط می‌شود تا شخص او. این کتاب مانند آرس پوئییکا^۱ در زمینه‌ی داستان نویسی بدون نظریه‌پردازی است و مجموعه‌ای از داستان‌های حقیقی درباره‌ی هم‌زمانی‌هایی جادویی است که آنچه را آستر «سازوکار واقعیت» می‌خواند تشریح می‌کند. بخور و نمیر اثری به همان اندازه بی‌پرده است که سختی‌ها و موانع «هنرمند به مثابه‌ی مردی جوان» را برای دوام و تأمین مخارج خانواده به تصویر کشیده است. دو

۱. Ars Poetica: یا هنر شعر شعری از هوراس (شاعر مشهور رومی، قرن هشتم پ.م.) است که در آن به شاعران و نویسنده‌گان در مورد هنر شعر سرودن توصیه می‌کند - م.

زندگینامه‌ی اخیر، خاطرات زمستان (۲۰۱۲) و پیسول زمان (۲۰۱۳)، رویکردی کاملاً متفاوت دارند. در کتاب اول، تاریخچه‌ی مواردی ذکر شده که بر وجود فیزیکی نویسنده اثر گذاشته، آن را تغییر داده، رشد بخشیده یا پناه داده است. کتاب دوم تاریخچه‌ی وقایعی پراهمیت است که درک او را از جهان اطرافش شکل داده‌اند. به گفته‌ی آستر «آن‌ها درباره‌ی همه‌ی چیزهایی اند که یک شخص را می‌سازند» (گفت‌وگو درباره‌ی خاطرات زمستان). هر دوی این کتاب‌ها با روایت دوم شخص نوشته شده‌اند که به نویسنده امکان می‌دهد خود را در جایگاه بینابین نزدیکی اول شخص و دوری سوم شخص در نظر داشته باشد. القای حس راوی تأثیر خارق‌العاده‌ی این شیوه است که نویسنده تقریباً مستقیم آن را به خواننده منتقل می‌کند.

[استفاده از] این راوی نامعمول‌ترین تأثیر را بر خواننده می‌گذارد: هم انگار خواننده محروم اسرار راوی شده و نویسنده مستقیم او را خطاب می‌کند و هم انگار چنین نیست.

بخش دوم:

این شانزده رمان بدنی اصلی داستان‌های آسترند که مبنای آنان کندوکاو رابطه‌ی جهان و کلمه از دیدگاه نویسنده است. این آثار اغلب سنت‌های ادبی را درهم می‌شکنند و شیوه‌های نوین بازنمایی را عرضه می‌کنند. اثر آستر، اینجا مثل جاهای دیگر، پیوسته با وفاداری نویسنده به درون‌مایه و احساس کنجدکاوی اش شکل می‌گیرد؛ احساسی که به عرصه‌ای بکر و کشف‌نشده می‌رسد و درنتیجه، درمورد هر اثر، داستانی به کلی دیگرگون خلق می‌کند. از طرفی، نوشه‌های او با بن‌مایه‌های مکرر که در سراسر آثار او موجودند تلاقی دارند. در کتاب‌های او حکایت، اسطوره، واقع‌گرایی، کمدی و فراداستان وجود دارند. گهگاه کتاب‌هایش بر عناصر برگرفته از آرایه‌ای از سبک‌ها و گونه‌های ادبی استوارند: خاطرات، داستان‌های پریان، کابوس‌نامه، تاریخ موازی یا دووجهی، رمان

کارآگاهی، زج‌زنامه، ادبیات کهن‌سالی، رمان تربیتی^۱ و شعر. قسمتی از رمان‌های او به سان کلژهایی متشکل از فیلم‌نامه، بریده‌ی روزنامه، ترجمه‌ی یا تعبیر متون دیگر نویسنده‌گان، بررسی فیلم، کارگردانی صحنه، پی‌نویس و تک‌گویی‌های غنایی‌اند. کتاب‌ها اغلب به تلویح، پژواک، ارجاع مستقیم و شخصیت‌های مشابه بینامتنی مربوط می‌شوند که شبکه‌ای پیچیده از بن‌ماهیه‌ها، مکان‌ها، گذشته‌ها، نگرانی‌ها و مسائل حل‌نشده را به وجود می‌آورند.

گفت‌وگوهای ما پیرامون یازده بن‌ماهیه اصلی در مجموعه آثار آستر استوار شده‌اند. برخی از این بن‌ماهیه‌ها با دقت تمام و به کمک همسر آستر، سیری هوستوت^۲، مشخص شده‌اند که در موقعیت‌های مقتضی در گفت‌وگوها مورد بحث قرار گرفته‌اند. این بن‌ماهیه‌ها عبارت‌اند از:

۱. زبان و بدن، ۲. کلمه و جهان، ۳. خلا، ۴. ابهام، ۵. جدایی، ۶. پیراگیری،
۷. اشیای رهاسده، ۸. چشم‌ انداز روایت، ۹. دو دوست مذکور، ۱۰. آمریکا،
۱۱. تجربه‌ی یهودی

از بن‌ماهیه‌ای حیاتی اما کمتر چشمگیر در گفت‌وگوها عبارت است از فیلم، سیاست، بیسبال، شهر، راه رفتن، سکوت، خاطره و حرکت تدریجی شخصیت‌های مؤنث.

این مکالمه‌ی سرشار از مطالب جدید، بر اساس زمان‌بندی و بن‌ماهه مرتب شده و شاید پرسش‌هایی تازه درباره‌ی آثار آستر و به طور کلی ادبیات و روند نوشتن و خواندن به وجود آورد. بگذارید این مقدمه را با تشکر از پل آستر

۱: داستان رشد ذهنی و معنوی شخص از نوجوانی تا بزرگ‌سالی - م. Siri Hustvedt. ۲: همسر پل آستر که خود نویسنده و مقاله‌نویس آمریکایی (۱۹۵۵-) است - م.

برای پاسخ‌گویی به تمام پرسش‌های مربوط و نامربوطم و گشاده‌رویی و صبر او تمام می‌کنم. او به فرضیه‌ها و پیش‌فرض‌هایم، خوانش و بدخوانی آثارش گوش داد و هر روز رأس ساعت ده صبح در بروکلین پشت میز قمرزنگش نشست و آماده‌ی گفت‌وگو شد؛ به خاطر این عميقاً ازاو سپاسگزارم.

آی. بی. ز.^۱

کپنهاگ، نوامبر ۲۰۱۶

پیشگفتار

توضیح

آی.بی.ز: در سانست پارک، یکی از شخصیت‌ها، موریس هلر، در خاطرات روزانه‌ش می‌نویسد: «نویسنده‌گان هرگز نباید با خبرنگاران و روزنامه‌نگاران مصاحبه کنند. مصاحبه فرم ادبی فرمایه‌ای است که به هیچ دردی نمی‌خورد، مگر ساده کردن موضوعی که اصلاً نباید ساده شود.» اگر با هم موافقید - و دلیلی ندارد که فکر کنیم موافق نیستید - چرا شرکت در گفت و گویی را پذیرفتید که دست کم تا حدودی فرمی شبیه به مصاحبه می‌گیرد؟

پ.آ: هلر به مصاحبه‌های سطحی و کوتاهی اشاره می‌کند که نویسنده‌گان به اجبار ناشرانشان انجام می‌دهند، مثلاً با روزنامه‌ها و مجله‌ها، با رادیو، تلویزیون و در اینترنت. بدیهی است که این گفت و گوها به سوداگری، یعنی تبلیغ کتاب، مربوط شوند. خوشبختانه شما روزنامه‌نگار نیستید. خواننده‌ای جدی و استاد ادبیاتید و وقتی این پژوهه را به عنوان «بیوگرافی آثار من» پیشنهاد کردید، وسوسه شدم. مردد هم بودم ولی ترغیب شدم.

آی.بی.ز: چرا مردد؟

پ.آ: فکر کنم به دلیل کم حرفی ذاتی و اینکه حس می‌کنم صلاحیت ندارم درمورد آثار خودم صحبت کنم. واقعاً نمی‌توانم با اندیشه‌ای نقادانه درمورد کتاب‌هایم بحث کنم. افراد می‌پرسند چرا و هرگز نمی‌توانم جوابشان را بدهم. چگونه هم که خیلی مشکل است.

آی.بی.ز: و با این حال اینجا باید و با من حرف می‌زنید.

پ.آ: بله، چون پذیرفتید گفت و گوها به چی، یکی و کجا محدود شود.

امیدوارم بشود به این نوع پرسش‌ها جواب داد. در تلاش برای پاسخ دادن به آن‌ها هم شاید اتفاق‌های خوبی بیفتند، شاید در این مسیر چیزهای جالبی کشف کنم.

آی.بی.ز: همچنین گفتید این پروژه برایتان فرصتی برای «توضیح» است.
پ.آ: به دو دلیل. اول اینکه متوجه برخی کج فهمی‌های فوق العاده‌ای درباره‌ی کتاب‌هایم شدم؛ اشتباه‌هایی چنان فاحش که احساس می‌کنم حتماً باید تصحیح شوند. منظورم موضوع سلیقه یا برداشت نیست، بلکه حقایق ساده است. تعداد زیادی کتاب پژوهشی درمورد آثار من چاپ شده است. حدود چهل کتاب به علاوه‌ی مقاله‌هایی بی‌شمار. بعضی از کتاب‌ها را برایم می‌فرستند. آن‌ها را نمی‌خوانم. سرسری نگاهی به آن‌ها می‌اندازم و در قفسه می‌گذارم‌شان. با وجود این، دو سه سال پیش داشتم نگاهی گذرا به کتابی تازه‌رسیده می‌انداختم و به فرضیه‌ای کاملاً گیج‌کننده برخوردم که می‌گفت همه‌ی کتاب‌های خاطره‌نویسی‌ام - اختراع ازرواه، دفترچه‌ی سرخ و بخور و نمیرا - در واقع آثاری داستانی‌اند؛ کتاب‌هایی من درآورده، رمان‌هایی ساختگی. از خواندنش واقعاً تعجب کردم و غمگین هم شدم. برای اكتشاف آن خاطرات بازیافته تلاش معنوی بسیاری شده، خیلی کوشیدم در نوشه‌هایم صادق باشم و هنگامی که دیدم آن همه کوشش به بازی پست‌مدرن و زیرکانه‌ای تفسیر شده، یکه خوردم. مگر می‌شد آدم این قدر اشتباه کند؟ پس می‌خواهم یک بار برای همیشه بگویم و ثبت شود که رمان‌هایم داستانی و سرگذشت‌هایم غیر داستانی‌اند. این هم برای شروع کارمان.

آی.بی.ز: و دلیل دیگر چیست؟

پ.آ: انکار نظریه‌های عجیب غریب درباره‌ی تأثیر فرضی من برکار سیری.

۱. در زمان این گفت و گو یعنی پاییز ۲۰۱۱ خاطرات زمستان در مرحله‌ی پیش‌نویس بود. پسون زمان هم تا آغاز نشده بود.

مدت‌هاست که کج فهمی‌های بسیاری - هم در رسانه‌های چاپی و هم در اینترنت - می‌چرخد که من او را با فروید و روانکاوی آشنا کرده‌ام، هرچه درمورد لاکان می‌داند من به او آموخته‌ام و من او را با تئوری‌های باختین آشنا کردم و این‌ها. هیچ‌کدام از این‌ها حقیقت ندارد. وقتی اولین رمان سیری چاپ شد، یک خبرنگار تویی صورتش نگاه کرد و بهش گفت امکان ندارد او توانسته باشد کتاب را بنویسد و حتماً من آن را نوشته‌ام. توهینی از این بزرگ‌تر به ذهن کسی نمی‌رسد. آیا نگاه آن مرد به زنان چنان غرض‌ورزانه بود که نمی‌توانست باور کند زنی زیبا می‌تواند هم موجودی باهوش باشد و هم نویسنده‌ای باستعداد؟ حقیقت این است: من هشت سال از سیری بزرگ‌ترم وقتی در ۱۹۸۱ زندگی‌مان را باهم شروع کردیم، او بیست و شش ساله، شاعر و دانشجوی دکتری بود و خیلی برای درجه‌ی دکتری اش در زبان انگلیسی تلاش می‌کرد. چون تا ۱۹۸۶ مدرکش رانگرفت و اولین رمانش تا ۱۹۹۲ منتشر نشد، وارد عرصه‌ی ادبی که شد، من دیگر کاملاً شناخته شده بودم. باورش برای بعضی‌ها ممکن نبود. تصور دونویسنده در یک خانه! شایعه شد که در بروکلین^۱ کارخانه‌ی ادبی راه انداخته‌ام؛ مزخرف محض. تابه‌حال کمتر کسی را به باهوشی و ذکاوت سیری دیده‌ام. در خانواده‌ی ما اوروش‌نفرکار است نه من. برای نمونه هرچه از لاکان و باختین می‌دانم او به من آموخته است. در واقع فقط یک مقاله‌ی کوتاه «نامه‌ی دزدیده شده» از لاکان خوانده‌ام، در مجله‌ی تحقیقات زبان فرانسه‌ی پیل، شماره‌ی پسازخانه‌گرایی-آن هم خیلی وقت پیش در ۱۹۶۶. جریان فروید و روانکاوی هم باعث خنده‌ام می‌شود. سیری از پانزده سالگی آثار فروید را با دقت می‌خواند و در ماه مهی امسال^۲ برای ایراد سخنرانی به سی و نهمین کنفرانس زیگموند فروید در وین دعوت شد. به خدا، پیش از او تنها یک

.۱ Brooklyn: یکی از پنج بخش شهر نیویورک، محل منزل آستر-م.

.۲ سال ۲۰۱۱

نفر بدون مدرک پژوهشکی انتخاب شده است. کتاب زن لرستان او که در ۲۰۰۹ منتشر شد چنان غوغایی در عالم پژوهشکی، علم اعصاب و روانکاوی به پا کرد که اعضای کمیته‌ی بنیاد فروید به اتفاق آرا خواستند در آن سال او سخنرانی کند.

آی.بی.ز: بله، سخنرانی اش را در سالن پر از دانشگاهیان رشته‌های مختلف شنیدم. او خیلی پرطرفدار و تأثیرگذار است. موضوع دیگری هست که بخواهید در این بخش اضافه کنید؟

پ.آ.: نه، فکر نمی‌کنم. البته، اگر به خودم باشد، می‌توانم به حرف زدن ادامه دهم، اما فکر می‌کنم به اندازه‌ی کافی گفته‌ام.

آی.بی.ز: آماده‌اید گفت و گو درباره‌ی کارهایتان را شروع کنیم؟
پ.آ.: بله، بله، شروع کنیم.

بخش اول —
خاطرهای

اختراع انزوا(۱۹۸۲)

«همه چیز از درون می‌آید و به بیرون جاری می‌شود.»

کتابی که دارد می‌نویسد هیچ معنایی ندارد.(صفحه‌ی ۲۱۳)

آی.بی.ز: اختراع انزوا کتابی است پیشگام که هنجارهای ادبی را درهم می‌شکند. شما مطالب خاطره‌نویسی را به دورایت جذاب تقسیم کردید که مفاهیمی مثل خاطره، انزوا و چگونه زیستن در دنیا را می‌کاود. از آن زمان تا امروز، این‌ها سنگ بنای کارهایتان بوده‌اند. چه چیزی باعث نوشتمن قسمت اول، «تصویر مردی ناپیدا»، شد؟ آیا مرگ پدرتان بود؟ پ.آ.: بله، بی‌تردید دلیلش مرگ پدرم بود. همان‌طور که می‌دانید، ناگهانی بود و مرا شوکه کرد. او شصت و شش هفت ساله بود - هرگز دقیق نفهمیدم در چه سالی به دنیا آمده بود - به‌هرحال پیر نبود. تمام عمرش هم سالم بود. نه می‌نوشید و نه سیگار می‌کشید. هر روز تنیس بازی می‌کرد. همیشه خیال می‌کردم نود سال عمر می‌کند و کمتر به احتمال مرگش فکر کرده بودم. با این‌همه، این‌طور شد. اتفاق افتاد و واقعاً زندگی ام را زیورو زیرو کرد. انگیزه‌ام از نوشتمن درباره‌ی او استیصال از مسائل حل نشده‌ام در رابطه‌ام با پدرم بود. ناگهان از دست رفت، ناگهان دیگر نمی‌توانستم با او صحبت کنم. دیگر نمی‌توانستم سؤالاتی را که می‌خواستم از او بپرسم، اما می‌دانید، مهم این است که اگر یک سال پیش از آن می‌مرد، شاید «تصویر مردی ناپیدا» را نمی‌نوشتمن. آن موقع هنوز شعر می‌گفتم، فقط شعر. کمابیش از نزرنویسی دست کشیده بودم. اما بعد شعرم ته کشید و دیگر نمی‌توانستم چیزی بنویسم. اوضاع سختی داشتم. بعد، همان‌طور که در خاطرات زمستان^۱ نوشته‌ام، به

۱. این گفتگو در نوامبر ۲۰۱۱ انجام شده. خاطرات زمستان در اکتبر ۲۰۱۲ چاپ شد.

آن تمرین رقص رفتم و چیزی رخ داد؛ شهود، رهایی، چیزی بنیادی. بی‌درنگ نوشتن خلا^۱ را شروع کردم، که اتفاقاً شب مرگ پدرم به پایان رسید. یادم هست شبه‌شبی /بامداد یکشنبه بود، ساعت دوی صبح رفتم بخوابم، داشتم فکر می‌کردم چگونه این نوشته، خلا^۲ گام اول به سوی اندیشه‌ای نو درباره‌ی چگونه نوشتن شود. صبح زود صدای زنگ تلفن شنیده شد، فقط چند ساعت بعد. عمومیم بود که خبر داد پدرم آن شب مرده. این یک شوک بود. هم‌زمان شد با بازگشت دوباره‌ام به نشر، اینکه حس می‌کرم می‌توانم نثر بنویسم، سرانجام بعد از سال‌ها تلاش برای داستان نویسی و بالآخره رها کردن آن.

آی.بی.ز: چطور شد ناگهان توانستید؟

پ.آ.: متنه که همان شب تمام کردم.

آی.بی.ز: پس، خلأ برای شما نقطه‌ی گذار مهمی در حرفه‌ی نویسنده‌گی است؟

پ.آ.: مرا از قید و بندی آزاد کرد که دو سه سال در بندش بودم. به یک معنا، دوباره به خودم آموختم چگونه بنویسم. تمام درس‌های دوران تحصیل را فراموش کردم - که متأسفانه، بیش از اینکه آموزنده باشند، دست‌وپاگیر بودند.

آی.بی.ز: منظورتان چه تحصیلاتی است؟

پ.آ.: ادبیات را می‌گویم. تحصیل ادبیات در دانشگاه کلمبیا و بررسی موشکافانه‌ی متون از جانب دانشجویان ادبیات. آن قدر به جرئت آگاه شده بودم که تقریباً باور کرده بودم طرح هر داستان باید از ابتدا تعیین شده باشد؛ هر عبارت باید به گونه‌ای پژواکی فلسفی یا ادبی داشته باشد؛ هر رمان ساختار شگرفی از افکار و احساسات است که می‌شود هر هجا را در هر جمله‌ی آن تشریح کرد. زیاده روی بود. متوجه نشده بودم ناخودآگاه چنین نقش بزرگی در شکل‌گیری داستان دارد. هنوز به اهمیت خودانگیختگی و الهام آنی پی نبرده بودم. مدت‌ها گذشت تا

دربافتمن ندانستن اینکه چه کار می‌کنی، به اندازه‌ی دانستن اینکه چه کار می‌کنی، مفید است. خلاصه خوب چه بد، برایم گام مهمی بود. آماده بودم بگذارم نوشتمن فرم‌های جدیدی به خود بگیرد. به یک معنا، مرگ پدرم بهانه‌ای برای ادامه دادن شد. «تصویر مردی ناپیدا» با حالتی پرشور نوشته شد. پدرم اواسط ژانویه ۱۹۷۹ مرد. می‌توانم بگویم از ابتدای فوریه نوشتمن کتاب را شروع کرده بودم. متنی چندان طولانی نیست و دو ماهه تمامش کردم. بعداً حماقت کردم و تصمیم گرفتم طولانی‌ترش کنم و آن را به شیوه‌ای سنتی تر بنویسم، ولی بعد نسخه‌ی طولانی‌تر را خط زدم و برگشتم به همان نسخه‌ی اصلی. مشخص بود که ناراحتی عاطفی، نیاز به بیان مسئله‌ای درباره‌ی پدرم و این احساسی ادبی که اگر ننویسم پدرم ناپدید می‌شود باعث نوشتمن متن شد. آن موقع موضوع به من الهام شده بود و توانستم شروعش کنم. این مسئله‌ی مهمی است.

آی.بی.ز: پس انگیزه‌ی نوشتمن بخش دوم «کتاب خاطرات» چه بود؟
 پ.آ: بعد از نوشتمن بخش اول، مشکلاتی در زندگی ام داشتم. تا آخر ۱۹۷۸ ازدواج اولم عملأاً از هم پاشید. شش هفته نگذشته بود که پدرم مرد. لیدیا^۱ خیلی بهم لطف کرد. با هم ماندیم تا آن دوران سخت تمام شود، اما برنامه‌ی جدادشدنمان را تغییر ندادیم. بهار که شد، به اتفاق کوچک دلگیرم در خیابان وارویک در منهتن نقل مکان کردم. آن قدر در آن چند ماه اتفاقات زیادی از سر گذرانده بودم که می‌خواستم وقایع‌نگاری آن سختی‌ها را بنویسم. بعداً همین‌ها «کتاب خاطرات» را شکل دادند.

آی.بی.ز: لحن، سبک، ساختار و زاویه‌دید «تصویر مردی ناپیدا» و «کتاب خاطرات» خیلی با هم متفاوت‌اند، اما به نظرم تضادها باعث شده هر کدام از آن‌ها عمیق‌تر و پربارتر شوند. پیش‌تر به من گفته بودید از ابتدا قصد نداشtid با هم چاپ شوند. پس چه شد؟

پ.آ.: بخش اول را دادم به یکی از دوستان شاعر که انتشارات کوچکی داشت. برنامه این بود که در قالب کتاب کوچک هفتاد هشتاد صفحه‌ای چاپ شود. مسئله این بود که دوستم پول زیادی نداشت و وقتی سرمایه‌ی لازم برای چاپ «تصویر مردی ناپیدا» را جور کرد، نوشتن «کتاب خاطرات» به پایان رسیده بود. از نظر مالی عاقلانه‌تر بود که هر دو در یک کتاب چاپ شوند. سپس عنوان کلی اختراع ازوابه ذهنم رسید. با اینکه دو متن جداگانه‌اند، کتاب حالت یکپارچه دارد. حالا که به گذشته نگاه می‌کنم، خوشحالم که آن طور چاپ شد. دو بخش کتاب هم‌دیگر را تکمیل می‌کنند و انگار باهم تأثیرگذار ترند تا به تنها یی.

۱. «تصویر مردی ناپیدا»: پیوستار یک انسان

آی.بی.ز: در «تصویر مردی ناپیدا» پدرتان را چنان توصیف کرده‌اید که انگار هیچ رابطه‌ای با نزدیکانش ندارد. متناقض اینکه با توصیفی که آشکارا از غیاب او تعریف می‌کند، «وجود» او را دقیقاً نشان داده‌اید.

پ.آ.: همان طور که به روشنی در نیمه‌ی اول کتاب می‌گوییم، مشکل عجیب پدرم ارتباط با نزدیک‌ترین آدم‌ها به او بود، یعنی همسر و فرزندانش. با دیگران این طور نبود. مثلاً اگر یکی از آشنايان نیمه‌شب در جاده گیر می‌افتد، با پدرم تماس می‌گرفت، چون می‌دانست پدرم برای کمکش می‌رود. همچنین برای مستأجرهای ندارترش و خواهرزاده‌اش، پسرعمه‌ی من، دست و دل باز و مهربان بود؛ سال‌ها مخارج پسرعمه‌ام را پرداخت. با اینکه برای پدرم آسان نبود احساسش را به نزدیک‌ترین اطرافیانش ابراز کند، بسیار دل‌رحم بود و حسن وظیفه‌شناسی قوی‌ای داشت. همین اواخر، از خانمی نامه‌ای به دستم رسید که در سال‌های پایانی عمر پدرم همسایه‌ی دیواریه دیوارش بود: «وقتی به این خانه آمدیم، نمی‌دانید پدرتان

با ما چقدر مهربان بود.» او یکی دو کودک خردسال داشت و پدرم برایشان هدیه می خرید؛ لباس سرهم زمستانی، واقعاً تحت تأثیر قرار گرفتم.

آی.بی.ز؛ خیلی عجیب است!

پ.آ؛ می خواستم همین را در کتاب بیان کنم. قدرت شکفت‌انگیز تضاد را؛ او هم این بود و هم آن. چیزی می گویید که درست است، ولی متضاد آن نیز حقیقت دارد. نوع انسان را نمی شود درک کرد، به ندرت می شود انسان را با کلام ضبط و مجسم کرد. اگر تمام جنبه‌های متفاوت یک فرد را در نظر بگیریم، معمولاً سردگم می شویم.

آی.بی.ز؛ با این حال این پیچیدگی پویاست، مگر نه؟ منظورم این است که اشتیاقی برای به هم چسباندن این جنبه‌ها نیست؟

پ.آ؛ این طور که شمامی گویید، انگار می خواستم هیولایی فرانکنشتاين گونه بازم [خنده]. خیر، به گمانم تنها استعاره‌ای که برای گفتن از دامنه‌ی خویش در یک خود منفرد استفاده کردم، همان مفهوم پیوستار است. به باورم هر انسان یک پیوستار است. بیشتر زندگی مان را در میانه‌ی پیوستار سر می کنیم، اما لحظاتی هست که در منتهی‌الیه‌های پیوستار پس و پیش می شویم و در زمان‌های مختلف، بسته به روحیه و سن و شرایط، در تمام طول طیف گذرمی کنیم.

آی.بی.ز؛ بله و این طور مفهوم پیوستار با عقل جور درمی آید. فکر می کنید چیزی هست که خویش را یک پارچه نگه دارد؟ چیزی مانند بن‌مایه؟

پ.آ؛ اگر هم باشد، همان خود آگاهی است.

آی.بی.ز؛ خیالم راحت شد که نگفتید هویت.

پ.آ؛ هویت همان است که در گذرنامه‌ی من هست. نه، در این بافت، حتی مفهوم هویت را نمی فهمم. فکر می کنم حدود پنج یا شش سالگی لحظه‌ای می رسد که شما فکری دارید و هم زمان می توانید به خودتان بگویید که دارید به آن فکر فکر می کنید. این دو تایی زمانی رخ می دهد که شروع می کنیم به اندیشیدن درباره‌ی تفکر خودمان. وقتی بتوانید

چنین کنید، می‌توانید داستانتان را برای خودتان تعریف کنید. همه‌ی ما در درونمان روایتی پیوسته و یکپارچه درباره‌ی خودمان داریم و هر روز از زندگی‌مان همان را تعریف می‌کنیم.

آی.بی.ز: و این [داستان] مرتب عوض می‌شود.

پ.آ: تغییر می‌کند، داستان تغییر جهت می‌دهد. البته، همیشه داریم بازیبینی اش می‌کنیم. تنها برای حفظ خود، تمایل داریم بدترین‌ها را کنار بگذاریم. الیور سکس، عصب‌شناس، با بیماران آسیب مغزی‌ای کار می‌کند که توانایی بازگویی روایت شخصی برای خودشان را از دست داده‌اند، سیری در این مورد بیشتر از من می‌داند. آن‌ها را هارشته‌ی داستانشان پاره شده و دیگر فردیت ندارند. به بیان ساده، دیگر «خود» ندارند. آن‌ها به تمامی موجوداتی پاره‌پاره‌اند. فکر می‌کنم آنچه انسان را موجودی یکپارچه نگه می‌دارد همین روایت درونی است. موضوع «هویت» نیست. مرتب در بررسی کارهایم می‌خوانم که شخصیت‌هایم در جست‌وجوی هویت‌اند، اما اصلاً مفهومش را درک نمی‌کنم.

آی.بی.ز: بله، اما تقریباً همیشه چنین جست‌وجویی هست....

پ.آ: امانه برای هویت.

آی.بی.ز: جست‌وجویی برای درک؟

پ.آ: یا فقط یک شیوه‌ی زندگی؛ روشی برای امکان‌پذیر کردن زندگی برای خود.

آی.بی.ز: با تضادها؟

پ.آ: بله.

آی.بی.ز: اگر خویشتن همچون روایت شکل می‌گیرد، به‌گمانم عنصر اختراع هم در میان است. چیزهایی درباره‌ی خود خلق می‌کنیم که باورمان شود.

پ.آ: بله، درست است؛ و بعضی از ما بیشتر از بقیه توهمندی داریم.

آی.بی.ز: [خنده].

پ. آ.: بعضی‌ها می‌توانند داستانی کمایش واقعی درباره‌ی خودشان روایت کنند. بقیه خیال‌پردازند. حسی که به کیستی خود دارند با آنچه بقیه ذرباره‌شان فکر می‌کنند چنان تفاوت دارد که رقت‌انگیز می‌شوند. آدم در زندگی بارها به این موضوع برخورد می‌کند: خانم سالخورده‌ای که به گمانش هنوز بیست‌ساله است و اصلاح‌نمی‌داند به چشم دیگران چقدر مضحک است. یا شاعری میان‌مايه که فکر می‌کند فوق العاده است. بودن با این افراد دردنگ است. بعد آن منتهی‌الیه دیگر [پیوستار] هم هست: کسانی که خود را در ذهنشان بی‌ارزش می‌کنند. آن‌ها اغلب از آنچه می‌پندارند مهم‌ترند و بیشتر اوقات دیگران ستایششان می‌کنند. با این حال، از درون خود را می‌کشند. تقریباً بی‌برو برگرد، خوب‌ها خود را دست‌کم می‌گیرند و آن‌هایی که کمتر خوب‌اند حس می‌کنند بهترین‌اند. [خنده].

آی. بی. ذ.: ممکن است پدرتان به خاطر نوعی نداشتن اعتماد به نفس دوست نداشته نام خودش را امضا کند، این صحنه‌ی تکان‌دهنده‌ای در «تصویر مردی ناپیدا» است:

نمی‌توانست همین جوری قلم را بگذارد روی کاغذ و بنویسد.
انگار که ناخودآگاه لحظه‌ی حقیقت را به تعویق بیندازد،
همیشه قبلش پیچ‌وتاب کمی به قلم می‌داد، حرکتی دوار در
فاسله‌ی دوشه سانتی کاغذ، مثل مگسی که قبل از فروش
توى هوا وزوز می‌کند و نقطه‌ی دلخواهش را هدف می‌گیرد.

برای من، این تصویر کسی است که طوری از خود جداست گویی حتی سر سپردن به نام خودش آزارنده است.

پ. آ.: در واقع، به نظر من که خنده‌دار است. در دهه‌ی پنجاه در آمریکا برنامه‌ی پرطرفداری از تلویزیون پخش می‌شد به نام ماه عسل، با بازی کمدینی

به نام جَکی گلیسون و آرت کارنی، که دوست و همکارش بود، همیشه پیش از آنکه امضا کند، با دستش حلقه‌هایی در هوا رسم می‌کرد که خیلی خنده‌دار بودند. کاری که پدرم می‌کرد شبیه آن بود، البته آن قدر آب و تاب نداشت. همیشه به نظرم [این کارش] دوست داشتنی و عجیب بود.

آی.بی.ز: فکر کردم شاید این توصیف بی‌میلی به پذیرش و سرسپرده‌گی به نام یکی دیگر از نمودهای «ناپیدایی» آن فرد بوده. می‌دانید، ارتباط عنوان با آن مرد یا برعکس و به طور کلی فراهم آوردن ارتباطی میان اسم و شخصیت.

پ.آ.: خب، اگر ارتباطی هم باشد، خود آگاهانه نمی‌سازمش. عجیب اینکه تقریباً تمام شخصیت‌های رمان‌های من به دنیا که می‌آیند اسمشان از پیش مشخص شده است. فقط یک نمونه به ذهنم می‌رسد که نام قهرمان را تغییر داده‌ام. جیم نَش، قهرمان موسیقی شانس، در اصل اسمش کافین^۱ بود، اسمی نیوانگلندی و قدیمی. تمام رمان را به نام کافین نوشتم. بعد که کارت تمام شد، دریافتیم با اینکه اصلاً نمی‌خواستم کارم نمادین باشد...

آی.بی.ز: آن نماد آن طور خوانده می‌شد....

پ.آ.: بله آن طور خوانده می‌شد و برای همین، تصمیم گرفتم تغییرش بدhem. این تنها دفعه‌ای بود که چنین اتفاقی افتاد. همه‌ی شخصیت‌هایم همان اسمی را که با آن به دنیا آمده بودند نگه داشتند.

آی.بی.ز: پس ارتباط بین نام شخصیت‌ها و نقشان در داستان به ندرت از پیش تعیین شده؟ شما که نمی‌خواهید نوسراوی داستان و اینکه شخصیت‌ها حاصل تخیلتان اند را به رخ بکشید؟

پ.آ.: همه‌ی شخصیت‌های داستانی توهمند.

آی.بی.ز: دقیقاً. به گمانم بسیاری از خوانندگان می‌خواهند بدانند چرا این اسم را به جای آن اسم انتخاب کرده‌اید، مخصوصاً وقتی بعضی اسم‌ها به وضوح مفهوم خاصی دارند.

پ.آ: همان طور که بیکت در وات نوشت: «هیچ نمادی به عمد نباشد.»^۱ باید گفت بیشتر ناخودآگاه و غریزی است. یک بار پیتر بروک، کارگردان تئاتر، چیزی گفت که بسیار بر من تأثیر گذاشت. گفت: «آنچه تلاش می‌کنم در کارهایم انجام دهم ترکیب نزدیکی هر روزه با فراسویی اسطوره است. زیرا بدون نزدیکی تحت تأثیر قرار نخواهید گرفت و بدون فاصله شگفت‌زده نخواهید شد.» تنظیم زیبایی است. بسیار موجز و دقیق است و به گمانم تحت تأثیر آن قرار می‌گیرم، زیرا احساسم درباره هنر را نیز بیان می‌کند.

آی.بی.ز: این دوگانگی نقشی مهم در ارتباط میان ابعاد درونی و ظاهری تصویر شما از پدر، پدر خودتان، در اختیاع ازدوا دارد، این طور نیست؟
پ.آ: امیدوارم.

آی.بی.ز: اواخر «تصویر مردی ناپیدا» می‌گویید: «زمانی که وارد این سکوت شوم، به این معنی است که پدرم برای همیشه ناپدید شده است.» آیا چنین احساسی داشتید؟ فکر کردم شاید دلیل نوشتن درباره مردگان، زنده نگه داشتنشان باشد. مانند خاطره، که به قول شما، چیزها برای بار دوم رخ می‌دهند. آیا فقط در روند نوشتن می‌توانید دوباره چیزی را به زندگی برگردانید؟ بعدش ناپدید می‌شود؟

پ.آ: نمی‌دانستم چه اتفاقی می‌افتد، اما خیال کردم چیزی مانند آن باشد. آن کتاب را که می‌نوشتم، [حضور] پدرم برایم خیلی زنده بود و نوشتن گویی بہت و اندوه مرگش را کمی تسکین داد. با این حال، کتاب که تمام شد، انگار من هرگز آن را ننوشته بودم. همه چیز مانند قبل شد.

۱. No symbols where non intended: جمله‌ی پایانی رمان وات، اثر ساموئل بکت، مجادله‌های بسیاری در باب مفهیم آن شده و مقالات متعدد درباره آن نوشته‌اند. ر.ک. به:

“No symbols where none intended”, by Joshua Gang, U.C.Berkely, Faculty member, (PMLA, Nov. 2015).

No Symbols Where None Intended: Literary Essays from Laclos to Beckett, by M. Axelrod (Author), (July 28, 2014).